

Список використаних джерел

1. Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України). - Ф. 268, оп 1, спр. 4. -170 арк.
2. Так само. - Спр. 5.-143 арк.
3. Так само. - Спр. 6. - 161 арк.
4. Донченко С. П. Ліберальні партії України (1900-1919) / Донченко С. П. - Дніпродзержинськ: Видавничий відділ ДДТЦ, 2004. - 379 с.
5. Донцов Дмитро / Підстави нашої політики// Д.Донцов. Відень.-видавництво Донцових.-1921 .-210 с.
6. Золотарьов В.С./ Виникнення та діяльність Харківського комітету Конституційно – демократичної партії // В.С. Золотарьов.- Культура народів Причорномор'я. Таврический Национальный университета им. В.И. Вернадскоо.-2007.-Т 116, С. 46-50.
7. Колесник В. Ф./ Українські ліберально-демократичні партії в Російській імперії на початку ХХ століття // В. Колесник, Л. Могильний. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2005. - 244 с.

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Карпенко Н.О.

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри мовної та профільної підготовки

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,

м. Харків, Україна

У сучасних умовах цифровізації освіти особливої актуальності набуває проблема організації ефективного онлайн-навчання української мови як іноземної. Залучення студентів-іноземців до дистанційного освітнього процесу передбачає не лише засвоєння мовних знань, а й формування здатності до міжкультурної комунікації. У віртуальному середовищі ця взаємодія ускладнюється через обмеження живого спілкування, зниження ролі невербальних засобів і наявність різних культурних інтерпретацій комунікативної поведінки.

Сучасні дослідження підтверджують зацікавленість науковців щодо проблеми міжкультурної комунікації в освітньому просторі. У сучасній українській лінгводидактиці міжкультурна комунікація розглядається як

складний інтегративний феномен, що передбачає взаємодію мовних, культурних і когнітивних систем. Так, Ф.С. Бацевич трактує її як динамічний процес узгодження комунікативних інтенцій представників різних лінгвокультурних спільнот, у межах якого мова виступає не лише засобом передачі інформації, а й носієм культурно зумовлених смислів та інтерпретаційних моделей [1]. Тим часом О.О. Селіванова акцентує увагу на когнітивному аспекті міжкультурної взаємодії, зауважуючи, що розуміння іншої культури залежить від здатності інтерпретувати культурні концепти [2].

Це, відповідно, зумовлює нагальну потребу формування в іноземних здобувачів освіти міжкультурної компетентності як визначальної умови ефективної та толерантної комунікації в умовах глобалізованого сучасного світу та міжкультурної взаємодії.

Особливості онлайн-навчання української мови студентів-іноземців суттєво модифікують умови реалізації міжкультурної комунікації. По-перше, цифровий формат обмежує використання невербальних засобів комунікації, унаслідок чого знижується рівень емоційної взаємодії між учасниками освітнього процесу, що може призводити до складнощів у розумінні інтонацій, жестів та інших культурно зумовлених елементів спілкування. По-друге, важливою проблемою є відмінності в нормах мовного етикету, спричинені специфікою культурних моделей увічливості. По-третє, іноземні студенти часто зазнають труднощів у розумінні культурно маркованої лексики, що пов'язано з відсутністю відповідних концептів у їхній культурі.

Основними проблемами міжкультурної комунікації в умовах онлайн-навчання є такі: складнощі інтерпретації автентичного мовлення; розбіжності в академічній культурі навчання; обмежена інтеграція в природне мовне середовище; психологічні бар'єри дистанційної взаємодії.

Разом із цим онлайн-навчання створює нові дидактичні можливості для розвитку міжкультурної комунікації. Ефективними методичними підходами в цьому контексті є такі: використання автентичних відео- та аудіоматеріалів; організація міжкультурних дискусійних платформ із залученням студентів різних культур; застосування рольових ігор як моделей комунікативної поведінки; залучення студентів до проєктної діяльності, спрямованої на міжкультурну взаємодію.

Отже, міжкультурна комунікація є важливим складником онлайн-навчання української мови іноземних студентів, що поєднує мовний, когнітивний і культурний аспекти. Її ефективність залежить від урахування культурних

особливостей студентів, використання сучасних цифрових технологій та інтеграції культурного компонента в освітній процес.

Список використаних джерел:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. 2-ге вид. Київ: Академія, 2009. 375 с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
3. Гмиря Л.В. Проблема формування міжкультурної комунікативної компетенції при навчанні української мови як іноземної. *Україна і світ: діалог мов та культур*: матеріали міжнародної науково-практ. конф., 29–31 березня 2017 року. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2017. С. 567–568.

АДАПТАЦІЯ ТА ЗАСВОЄННЯ ІНШОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МОВЛЕННІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Книшенко Н.П.

кандидат філологічних наук, доцент

кафедри українознавства

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,

м. Харків, Україна

Сергеев Д.С.

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

студент I курсу, спеціальності «Мостобудування»

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,

м. Харків, Україна

Сучасний етап розвитку технічної освіти характеризується інтенсивним проникненням іншомовної термінології в усі сфери професійної діяльності. Це зумовлено глобалізаційними процесами, активним розвитком науки і техніки, а також домінуванням англійської мови як мови міжнародного наукового спілкування. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема адаптації та засвоєння іншомовних термінів у процесі формування професійного українського мовлення студентів технічних спеціальностей, зокрема дорожньо-будівельного профілю.